

۹۰۲۹۴۱۸

آسیب شناسی نظام آموزشی در ایران

www.ketab.ir

آمیب‌شناسی نظام آموزش در ایران

نویسنده: ولی بهرامی ۱۳۹۲

تهران: گل آذین، ۱۳۹۸. ۲۵۰ صفحه

شابک: 78-622-6352-32-1

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

موضوع: آموزش و پرورش - نظام‌های آموزشی - حقوق مدنی - ارزشیابی -

شبکه‌های اجتماعی - جنبه‌های اجتماعی - ایران

Education-Instructional Systems-Evaluation-Civil rights-Social networks-

Social aspects-Iran

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۸ آ ۵ ۹ ب / ۱۳۵۱ LA

رده‌بندی دیویی: ۳۷۰/۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۵۶۱۰۵۲۰

نشر گل آذین

آسیب شناسی نظام آموزشی در ایران

نویسنده: ولی بهرامی

چاپ اول: ۱۳۹۰

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

لیتوگرافی و چاپ و صحافی: آ-ویرز

شابک: 978-622-6352-32-1

E-mail: GOL_AZIN@YAHOO.COM

WWW.GOLAZINPUB.COM

telegram.me/golazinpub

تهران، خیابان انقلاب، خیابان ابوریحان، تقاطع روانمهر، پلاک ۶۱، واحد ۳

تلفکس: ۷ - ۶۶۹۷۰۸۱۶

حق چاپ محفوظ و متعلق به انتشارات گل آذین است. هرگونه اقتباس بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

فهرست

۱۱	پیشگفتار
۱۵	فصل اول / تقسیم کار در نظام آموزشی
۱۵	مقدمه
۱۶	تقسیم کار بهنجار
۱۸	تقسیم کار بهنجار و مدیریت مشارکتی
۲۰	عدم ایفای نقش و تقسیم کار نابهنجار
۲۴	تقسیم کار نابهنجار و تمرکزگرایی در نظام آموزشی
۲۵	تقلید پیامدی تقسیم کار نابهنجار
۳۱	فصل دوم / مسائل نظام آموزشی
۳۱	مقدمه
۳۲	اهداف
۳۳	پیشینه تجربی
۳۴	نظریه‌های آموزشی
۴۰	عدم همبستگی و همکاری در بین نیروهای نظام آموزشی
۴۱	اثرات متقابل نظام آموزشی و نهاد خارجه بازتولید کننده خشونت
۴۴	کمی‌گرایی در نظام آموزشی و عدم توجه به مهارت‌های زندگی
۴۵	همزمانی حضور در کلاس و امتحان
۴۸	تغییرات موتاسیونی در انتصاب مدیران
۴۹	نحوه‌ی گزینش و اعتیاد کنشگران نظام آموزشی
۵۱	نقش و تأثیر رسانه‌های جمعی بر نظام آموزشی
۵۳	عدم بازآفرینی معنای امر اجتماعی و اخلاق در نظام آموزشی
۵۵	نتیجه‌گیری
۵۷	فصل سوم / طرد اجتماعی دانش‌آموزان
۵۷	مقدمه
۶۱	پیشینه تجربی
۶۴	مبانی و چارچوب نظری
۶۷	فرضیه‌ها
۶۷	روش‌شناسی

۷۳	یافته‌ها
۷۸	تعیین عوامل تأثیرگذار بر میزان طرد اجتماعی دانش‌آموزان
۷۹	بحث و نتیجه‌گیری
۸۵	فصل چهارم / نشاط اجتماعی معلمان
۸۵	مقدمه
۸۷	نظریه‌های نشاط
۹۲	تعریف متغیرها و مفاهیم
۹۳	پیشینه تجربی
۱۰۲	۱/۴ محاسبه معیارها
۱۱۵	فصل پنجم / آسیب‌شناسی استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی
۱۱۵	مقدمه
۱۱۹	پیشینه تجربی
۱۲۳	فرضیات تحقیق
۱۲۴	روش‌شناسی
۱۲۴	روش تحلیل مضمون
۱۲۵	انواع مضمون در شبکه مضامین
۱۲۷	چارچوب مفهومی
۱۲۹	یافته‌ها
۱۳۱	خانواده‌گزینی
۱۳۳	بی‌اعتماد اجتماعی
۱۳۵	اثرات تحصیلی
۱۳۸	پورنوگرافی
۱۴۰	ازدواج زود هنگام
۱۴۳	بحث و نتیجه‌گیری
۱۴۷	فصل ششم / آگاهی از حقوق شهروندی
۱۴۷	مقدمه
۱۵۱	پیشینه تجربی
۱۵۳	نظریات شهروندی
۱۵۵	پارسونز: دوگانه‌ی عام‌گرایی - خاص‌گرایی
۱۵۵	هابرماس: دسترسی برابر به مشارکت و شهروندی
۱۵۶	نظریه کورت لوین
۱۵۷	روش‌شناسی

۱۵۸	متغیرهای پژوهش
۱۵۸	تعریف نظری و عملی متغیرها
۱۶۴	یافته‌ها
۱۶۵	نتایج آزمون مقایسه میانگین‌ها (t-test)
۱۶۸	نتایج آزمون تحلیل واریانس (F-test)
۱۷۱	همبستگی اسپیرمن و پیرسون
۱۷۳	تعیین عوامل مؤثر بر میزان آگاهی دانش‌آموزان از حقوق شهروندی
۱۷۹	حس و نتیجه‌گیری
۱۸۰	پیشنهادها
۱۸۳	منابع / آموزش شهروندی
۱۸۳	مقدمه
۱۸۷	تعریف ماهیم
۱۹۹	آموزش شهروندی: گونه اید انجام پذیرد؟
۲۰۵	چه زمانی باید آموزش شهروندی آغاز شود؟
۲۰۷	نتیجه‌گیری
۲۰۹	پیشنهادها
۲۱۱	فصل هشتم / آگاهی از حقوق شهروندی به مثابه رسانه‌ای
۲۱۱	مقدمه
۲۱۴	ضرورت و اهمیت
۲۱۶	پیشینه تجربی
۲۱۹	مبانی و دیدگاه‌های نظری
۲۲۵	روش‌شناسی
۲۲۶	متغیرهای پژوهش
۲۲۶	تعریف نظری و عملیاتی متغیرها
۲۲۸	یافته‌ها
۲۳۱	نتایج آزمون مقایسه میانگین‌ها (t-test)
۲۳۵	همبستگی اسپیرمن و پیرسون
۲۳۷	نتیجه‌گیری
۲۳۹	پیشنهادها
۲۴۱	منابع

پیشگفتا

امروزه نظام آموزشی به عنوان مولفه اساسی و بخش تفکیک ناپذیری از زندگی اجتماعی جوانان بشمار می‌رود. در نظر گرفته می‌شود. زندگی اجتماعی انسان‌ها با آموزش و یادگیری گسترده است چنانچه توسعه همه جانبه هر کشوری بدون سرمایه‌گذاری در نظام آموزشی امکان پذیر نمی‌باشد. در کشورهای توسعه یافته، نظام آموزشی به عنوان یکی از اصیل ترین و وسیع ترین نظام‌های فرهنگی است که نقش اماد سازی نیروی انسانی را بر عهده دارد، جایگاه و نقش کلیدی را به خود اختصاص داده است. نظام‌های آموزشی در دنیا با موانع و مشکلاتی مواجه‌اند که می‌تواند فرصت‌های آموزشی را به تهدید و آسیب مبدل سازد، نظام آموزشی در جامعه ایران نیز برای تحقق اهداف خود با موانع و آسیب‌های مواجه است که آگاهی و شناخت نسبت به آن می‌تواند راهکارهای پیش روی سیاست‌گذاران و برنامه ریزان و مدیران نظام آموزشی قرار دهد تا به نحو بهتری با شناخت بیشتری نسبت به مسائل و مشکلات و چالش‌های رو به رو، برنامه‌ریزی و تصمیماتی ثمرتر اتخاذ کنند. با توجه به این مهم، این اثر تحت عنوان " آسیب‌شناسی نظام آموزشی" با تأکید بر مسائل اساسی ذیل تدوین گردیده است:

در فصل اول کتاب، مفهوم تقسیم کار در نظام آموزشی مورد بحث قرار گرفته است. در این ارتباط صور نابهنجار تقسیم کار مطرح شده است که شناخت آن می‌تواند به تقسیم کار بهنجار در نظام آموزشی کمک کند. همچنین در پایان این فصل امر تقلب در نظام آموزشی به عنوان یکی از امدهای تقسیم کار نابهنجار مورد بررسی قرار گرفته است که از طریق سنج‌شناسی امر تقلب، علل آن مشخص شده است.

در فصل دوم از دیدگاه کارشناسان، مدیران و معلمان مهمترین مسائل نظام آموزشی مورد بحث قرار گرفته است. در این ارتباط به مسائلی از قبیل: نبود و عدم همکاری بین نوادی، اثر متقابل خانواده و نظام آموزشی؛ بازتولیدکننده خشونت، بزرگ شدن نقش رسانه‌های جمعی، بی‌سامانی آموزشی و عدم قشر بندی، افزایش نرخ آسیب‌های اجتماعی در بین دانش‌آموزان و معلمان، کمبود نیروی انسانی در تمام آموزش (کمبود مشاوران زن و مرد در سطح مدارس)، همزمانی امتحان و کلاس درس در مدارس، تغییرات جهشی در انتصاب مدیران نظام آموزشی اشاره شده است.

در فصل سوم، طرد اجتماعی در میان دانش‌آموزان مورد بحث و تبیین قرار گرفته است. این فصل که با روش تلفیقی (کیفی و کمی) در میان دانش‌آموزان انجام گرفته، زوایای پنهان مسئله طرد اجتماعی در نظام آموزشی را مشخص می‌کند. همچنین در این قسمت به ارتباط متغیرهای کیفیت زندگی، سرمایه فرهنگی، مشارکت اجتماعی و تبیص اجتماعی با طرد اجتماعی دانش‌آموزان پرداخته شده است. بخش پایانی این فصل به این اختصاص یافته که طرد اجتماعی دانش‌آموزان پدیده‌ای چند بعدی، پیچیده و پنهان است که برای کاهش آن به تعامل بین نهادی و مشارکت نظام آموزشی با نهاد خانواده و کنشگران نظام آموزشی نیازمند است.

فصل چهارم، به بررسی عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی معلمان با روش سلسله مراتبی (AHP) پرداخته است. در این فصل مهمترین عوامل

رتبه‌بندی شده مؤثر بر نشاط اجتماعی معلمان؛ امید به آینده، دینداری، پایگاه اقتصادی- اجتماعی، سطح تحصیلات و پذیرش اجتماعی است. همچنین در این فصل نتایج مقایسه زوجی معیارهای نشاط اجتماعی معلمان بر اساس جنسیت نشان می‌دهد که زنان پایگاه اقتصادی- اجتماعی و پذیرش اجتماعی را بیش از مردان و مردان، امید به آینده، سطح تحصیلات و دینداری را بیش از زنان بر نشاط اجتماعی خود مؤثر می‌دانند.

فصل پنجم، آسیب‌های شبکه‌های اجتماعی مجازی بر دانش‌آموزان را مورد بحث قرار می‌دهد. در این فصل از طریق روش تحلیل مضمون پس از اکتشاف حج مثابه مهم خانواده‌گزیزی، بی‌اعتمادی اجتماعی، اثرات تحصیلی، پورنوگرافی، اراج زود هنگام را از مهم‌ترین پیامدهای شبکه‌های اجتماعی مجازی مورد بررسی قرار داده است.

فصل ششم به بررسی میزان آگاهی دانش‌آموزان از حقوق شهروندی و عوامل مرتبط با آن می‌پردازد. در این فصل، میزان آگاهی از حقوق شهروندی با ابعاد آگاهی از حقوق مدنی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و جنسیتی مورد سنجش قرار گرفته است و به رابطه بین متغیرهای جنسیت، نوع تحصیلات، میزان عضویت در انجمن‌ها و کانون‌های ورزشی، تحصیلات والدین، مکان (روستایی یا شهری بودن) و استفاده از رسانه‌های جمعی، میزان آگاهی از حقوق شهروندی پرداخته می‌شود.

فصل هفتم و هشتم به عنوان راهکارهایی برای افزایش میزان آگاهی دانش‌آموزان از حقوق شهروندی از طریق آموزش شهروندی است. در فصل هفتم آموزش شهروندی و نقش آن در نظام آموزشی، رویکردها و نظریات مرتبط با آن و وضعیت آموزش شهروندی در نظام آموزشی ایران مورد بحث قرار گرفته است.

در فصل آخر به آگاهی از حقوق شهروندی به مثابه امری رسانه‌ای پرداخته شده است. این فصل که در تکمیل فصل هفتم نوشته شده است رسانه‌های

ارتباط جمعی را وسیله‌ای برای افزایش آگاهی از حقوق شهروندی می‌داند که به افزایش مشارکت اجتماعی شهروندان نیز منجر می‌شود.

این اثر مرهون تلاش‌های بسیار ارزنده اندیشمندان و پژوهشگران ارجمندی است که همواره مشوق و همراه بنده بوده‌اند و اگر همکاری و همراهی این عزیزان نبود شاید تدوین و تألیف این اثر ناتمام می‌ماند.

با اینو... یکه مولف مراتب سپاسگزاری خود از استادان فرهیخته جناب آقای دکتر تقی آزاد ارمکی، جناب آقای دکتر محسن نیازی و جناب آقای دکتر علی اکبر تاج‌زینی و دوستان عزیزم جناب آقای دکتر سامان یوسفوند، جناب آقای دکتر... قاسمی نژاد، جناب آقای اردشیر بهرامی، جناب آقای حسین امیری و جناب آقای بهروز بهروزیان را اعلام می‌دارد. امید است این اثر گامی مثبت در جهت ساختن نسبت به آسیب‌های نظام آموزشی ایران برای تمام دستداران عرصه تعلیم و تربیت بردارد. در پایان، امیدواریم که خوانندگان محترم کاستی‌های این اثر را یادآوری کنند تا در فصول آتی بتوانیم محدودیت‌های احتمالی را رفع نمایم.

و توفیق من ا...

ولی بهرامی

بهرماه ۱۳۹۷